

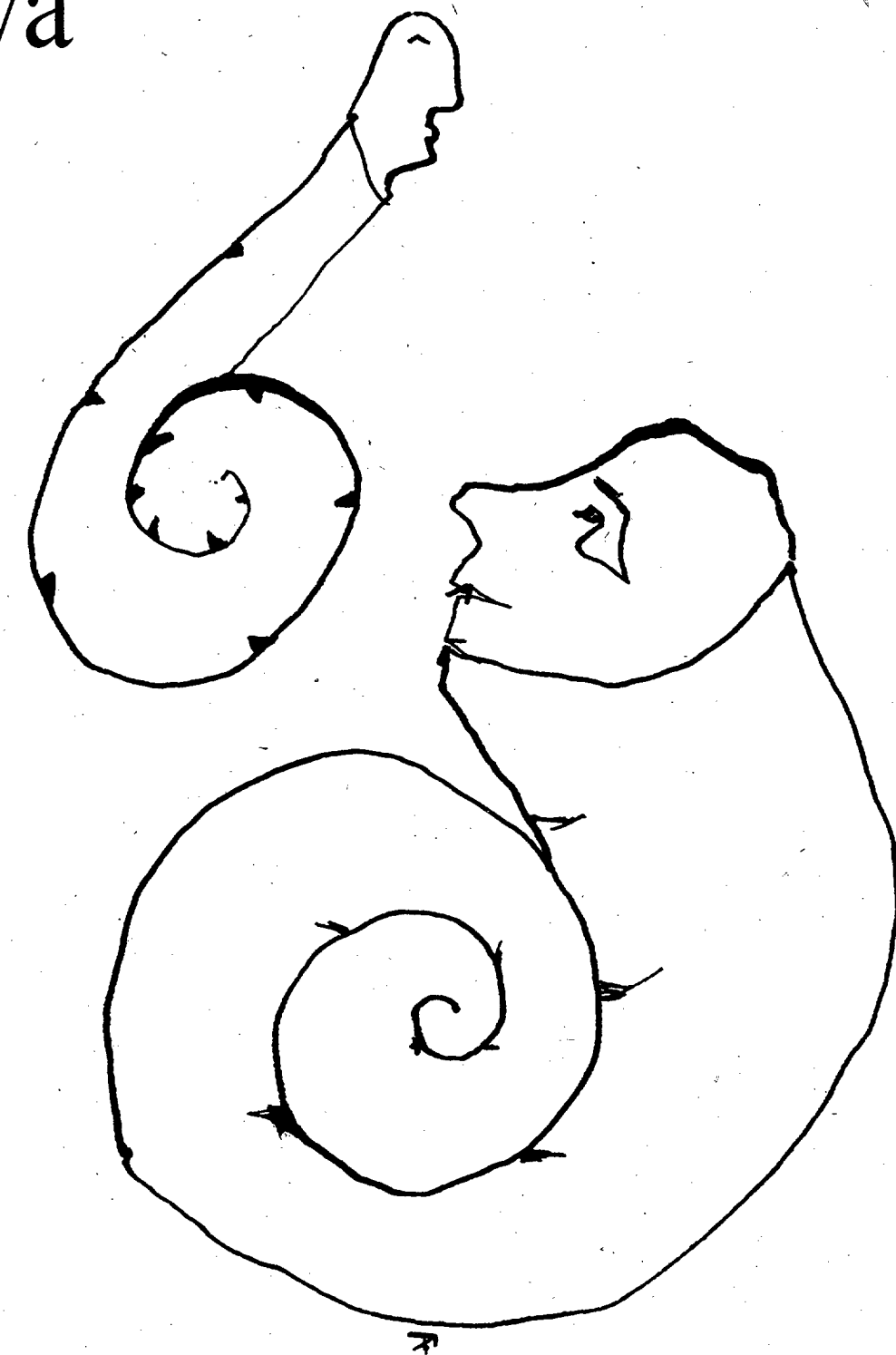
A casa meva

■ Aquestes notes pertanyen al discurs d'acceptació del doctorat "honoris causa" per la Universitat Lehigh de Bethlehem, Pennsylvania, el propassat 26 d'octubre. Pasqual Maragall les ha traduït al català a partir de la versió anglesa publicada a "The New York Review" el 5 de desembre

VÁCLAV HAVEL

La categoria "casa" pertany al que els filòsofs moderns anomenen el "món natural" (...). Per a tothom la pròpia casa és una experiència existencial bàsica. El que una persona percep com a casa seva (en el sentit filosòfic del terme) es pot comparar a un conjunt de cercles concèntrics amb el seu "jo" al mig. Casa meva és l'habitatció on visc un temps, la cambra a la qual m'he habituà, i que he cobert, per dir-ho així, amb el meu invisible llençol. Recordo que fins i tot la meva cel·la a la presó era en un sentit casa meva, i que em sentia molt fumut si em requerien de sobte que canviés a una altra cel·la. La nova era exactament igual que l'anterior, o potser millor, però sempre l'experimentava com una cosa aliena i poc amistosa. Em sentia desarrelat i envoltat d'estranyesa, i em costava un temps deixar d'enyorar la cel·la anterior i sentir-me un altre cop a casa.

Casa meva és la casa on visc, el poble o ciutat on vaig néixer, on he passat la major part del temps. Casa meva és la meva família, el món dels meus amics, el medi social i intel·lectual en el qual visc, la meva professió, la meva empresa, el meu lloc de treball. Casa meva és també, per descomptat, el país on visc, la llengua que parlo i el clima espiritual i intel·lectual del meu país expressat en l'idioma que s'hi parla. La llengua txeca, la manera txeca de percebre el món, l'experiència històrica txeca, el coratge txec i la covardia txeca, l'humor txec: tot això és inseparable del cercle de casa meva. Casa meva és doncs la meva "txequitat", la meva nacionalitat, i no veig cap raó per la qual jo no hagués d'assumir-la com a pròpia, essent com és una part tan substancial de mi mateix com ho és, per exemple, la meva masculinitat —un altre aspecte de casa meva—. Casa meva és, naturalment, no sols la meva "txequitat" sinó la meva "txecoslovaqueïtat", és a dir, la meva ciutadania. En darrer terme, a casa meva és Europa i la meva europeïtat i —finalment— aquest planeta i la seva actual civilització i, amb tota probabilitat, el món sencer. Però això no és tot: Casa meva és també la meva educació, la meva criança, els meus costums i el medi social on

ARIANNE FABER

visc i considero meu. I si pertanyo a un partit, indiscutiblement serà també casa meva.

Crec que cada cercle, cada aspecte de la casa humana, mereix que se li atorgui la seva part. No té sentit negar o excloure per força cap aspecte, ni un de sol, en benefici dels altres; cap no hauria de ser considerat menys important o inferior. Són tots part del nostre món natural i una societat correctament organitzada els ha de respectar tots i donar-los la possibilitat de plena realització. Aquesta és l'única via per tal que la gent es realitzi lliurement com a éssers humans i exerciti la seva identitat. Tots els cercles de casa nostra, el nostre medi natural, formen part inseparable de nosaltres ma-

teixos i són un medi per a la nostra identitat humana. Si a l'home se'l priva completament dels diferents aspectes de casa seva, se'l priva de si mateix, de la seva humanitat.

Societat cívica

Jo estic per un sistema polític basat en el ciutadà i que reconegui els drets fonamentals, civils i humans, en tota la seva universal validesa, i aplicats amb igualtat: és a dir, que cap membre de cap raça, nació o religió no pot ser dipositari de drets bàsics diferents dels dels altres. En altres paraules: sóc partidari del que s'anomena una societat cívica.

Avui, aquest principi cívic és presentat de vegades com si fos oposat al principi d'afiliació nacional, i es dona a entendre que ignora o suprimeix l'aspecte de la nostra casa representat per la nostra nacionalitat. Això és un malentès barroer del principi esmentat. Ben al contrari, jo estic a favor del principi cívic perquè representa la millor manera per tal que els individus es realitzin i realitzin la seva identitat en tots els cercles de casa seva i perquè frueixin de tot el que pertany al seu món natural i no solament d'alguns dels seus aspectes. Establir un Estat sobre qualsevol altre principi que el del civisme —per exemple el principi de la ideologia, la nacionalitat o la religió— significaria fer més important que els altres un aspecte de casa nostra i, per tant, ens reduiria com a poble, reduiria el nostre món natural. I això quasi mai no condueix a res de bo. La major part de les guerres i revolucions, per exemple, van succeir a causa d'aquesta concepció unidimensional de l'Estat. Un Estat

Establir un Estat sobre qualsevol altre principi que el del civisme —per exemple el principi de la ideologia, la nacionalitat o la religió— ens reduiria com a poble

basat en la ciutadania, que respecti la gent en tots els aspectes del seu món natural, serà un Estat bàsicament pacífic i humà.

Certament no vull, per tant, suprimir la dimensió nacional de la persona humana, o negar-la, o refusar de reconèixer la seva legitimitat i el seu dret a l'autorealització. Simplement rebutjo aquelles nocions polítiques que, en nom de la nacionalitat, pretenen o intenten suprimir altres aspectes de la casa humana, altres aspectes de la humanitat i els drets humans. Em sembla que una societat cívica, del tipus que s'està establint gradualment en els estats democràtics moderns, és justament el tipus de societat que deixa espai a la gent en tot l'espectre del que determina la seva naturalesa, en tots aquells nivells del món natural que constitueixen la seva identitat.

Una societat civil basada en la universalitat dels drets humans és el que millor ens permet realitzar-nos com tot el que som —no solament membres de la nostra nació, sinó membres de la nostra família, del nostre barri, de la nostra regió, de la nostra església, del nostre col·legi professional, del nostre partit polític, del nostre país, de les nostres comunitats supranacionals—. Ens permet ser tot això perquè la societat ens tracta principalment com a membres de la raça humana, és a dir, com a poble, com a sers humans singulars, amb una individualitat que troba la seva expressió més primària, més natural i també més universal en el nostre estatut de ciutadans, en la ciutadania en el sentit més ample i més pregona.

La sobirania de la comunitat, la regió, la nació i l'Estat —de fet tota la sobirania superior— es deriva de l'única sobirania genuïna, és a dir, la sobirania humana, que s'expressa políticament en la sobirania cívica. ●

PARA CREAR O AMPLIAR SU NEGOCIO TENEMOS UNA FRANQUICIA Nº 1

LE OFRECEMOS Un producto líder en los Estados Unidos, desarrollado con tecnología NASA, para la restauración de aparatos sanitarios (bañeras, lavabos, inodoros, etc.), elementos de cocina, etc., **SIN OBRAS.**

Formación para la utilización práctica del producto y de su sistema de aplicación.

Concedemos **zonas en exclusiva** y apoyo permanente para el desarrollo de su negocio.

LE PEDIMOS Capacidad de inversión (variable según zonas) ambición y dedicación para atender un importante y amplio mercado.

Si le interesa, escribanos incluyendo su teléfono y experiencia a **FRANQUINTER S.A** c/ Pradillo, 5. 28002 MADRID.

SERVISTANC

EN LOS ESTANCOS
CON ESTE DISTINTIVO
USTED PUEDE PONER
SUS ANUNCIOS EN

LA VANGUARDIA

Y DEMAS PRENSA NACIONAL

AHORA DESDE:

**VIC, MANLLEU,
CARDEDEU, GRANOLLERS,
LLIÇÀ DE VALL, CALDES DE
MONTBUI**

informese:

Tels: (93) 414 02 79 - 414 65 61

ALQUILER

TV - VIDEO - CAMARAS
PROYECTORES
RETROPROYECTORES
TELEVISOR, Gran de Gràcia, 7
Tel. 217-53-47

FORA D'HORA

Escala i mitjó

■ Invertir una escala és, sens dubte, un gest modern. Com ho és, en general, segons els catecismes de la modernitat artística, qualsevol manipulació d'un objecte quotidià feta amb el propòsit d'aconseguir alguna mena d'ambigüitat semàntica a través de la introducció d'algun element literari, metafòric o polisèmic. Reproduir, a gran escala, un mitjó o qualsevol altre objecte d'ús comú és, en canvi, segons aquests mateixos catecismes, un gest de mitificació d'allò trivial típicament postmodern. Dit d'una altra manera: l'"Homenatge a Macià" segueix les petjades de Duchamp, mentre que el "Mitjó" projectat per al Palau Nacional segueix els passos del moviment inaugural de l'art postmodern, el pop-art.

L'escultura de la plaça Catalunya confirma, en definitiva, una obvietat que sol ser camuflada pels crítics, que Josep Maria Su-

birachs, a pesar de les seves velleïtats verbals postmodernistes, és el principal exemple nacional dels carrerons sense sortida, dels laberints de la puerilitat, a què condueix l'art modern. El projecte de mitjó confirma, en canvi, el que feia sospitar l'anàlisi de l'obra pictòrica recent del seu autor, cada cop més caracteritzada per trets proverbialment postmoderns, com el retorn a la figuració, l'espiritualisme para-religiós i conservador o l'ús d'un doble codi que combina les tècniques modernes (treball matèric,...) contrastant amb el pastitx tradicionalista (referències a l'estètica oriental). Confirma, per dir-ho ràpid, que, per bé que Antoni Tàpies s'entesti a oficialitzar literàriament com a summe sacerdot de la modernitat, s'ha convertit en el millor, el més decoratiu i el més genuï dels nostres artistes postmoderns.

JOSEP MARIA RUIZ SIMON